

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/31/31/97

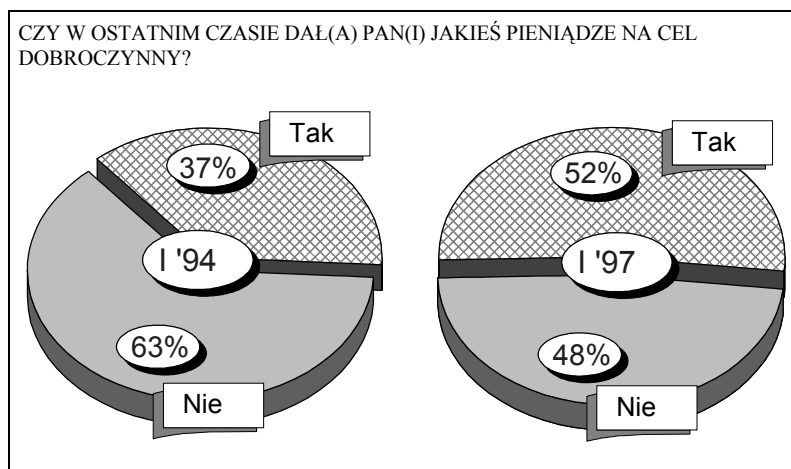
AKTYWNOŚĆ CHARYTATYWNA POLAKÓW

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LUTY '97

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- ◆ Wśród osób potrzebujących pomocy wymieniamy najczęściej ludzi starych, chorych i samotnych. Jednak wsparcia finansowego najchętniej udzielilibyśmy dzieciom chorym lub upośledzonym. Opiekę nad najsłabszymi - zdaniem większości badanych - powinno sprawować przede wszystkim państwo.
- ◆ Blisko 40% ankietowanych najchętniej dawałoby pieniądze na cele dobroczynne, prawie co trzeci przekazałby jakieś przedmioty, niemal co czwarty poświęciłby swój czas i pracę.
- ◆ Ludzie bogatsi i zajmujący wyższe pozycje w hierarchii społecznej swoją dobroczynność najczęściej wyrażaliby dzieląc się pieniędzmi, rzadko zaś deklarują gotowość do pracy. Biedniejsi i lokujący się niżej w hierarchii społecznej częściej wolą pomagać pracując.
- ◆ Ponad połowa Polaków (52%) deklaruje przekazywanie w ostatnim okresie jakichś pieniędzy na cele charytatywne, najczęściej na akcję Jerzego Owsiaaka.

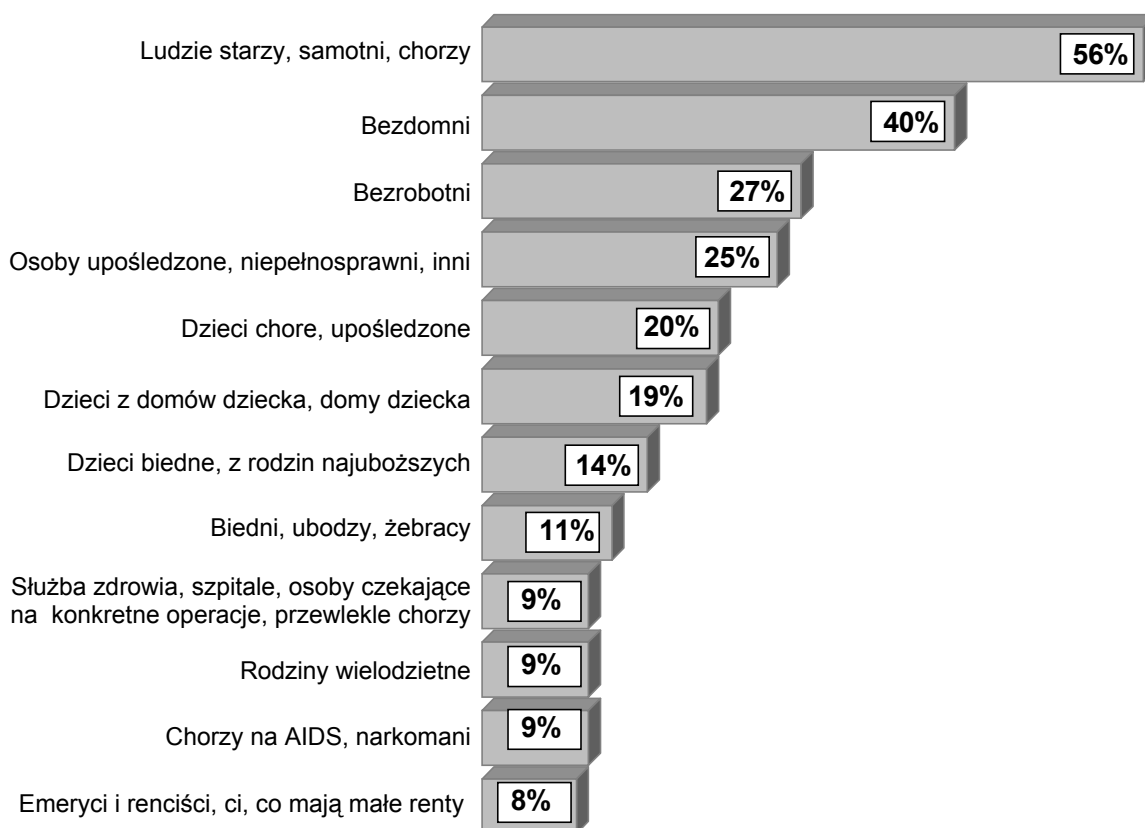
Koszty transformacji systemowej to między innymi ogromna rzesza klientów pomocy społecznej, ludzi, którym w nowych warunkach nie wiedzie się najlepiej, a system świadczeń z ubezpieczeń społecznych bądź ich nie obejmuje, bądź też nie zapewnia wystarczających środków do życia. Według danych GUS, dopiero w roku 1995 po raz pierwszy zmniejszyło się grono osób korzystających z pomocy społecznej. Wciąż jednak było ich blisko dwukrotnie więcej niż dziesięć lat wcześniej. Ostatnia fala mrozów i związana z nimi liczba śmiertelnych przypadków raz jeszcze pokazała kruchość polskich struktur pomocy najslabszym. Czy Polacy są gotowi wspierać te struktury swoją dobroczynnością? Komu najchętniej pomagaliby i w jaki sposób? Kto powinien czuć się odpowiedzialny za los potrzebujących pomocy? Co zmieniło się w orientacjach Polaków w zakresie pomocy charytatywnej w ciągu ostatnich trzech lat? Odpowiedzi na te pytania przyniósł styczniowy sondaż CBOS¹.

KTO POTRZEBUJE POMOCY?

Podobnie jak przed trzema laty, zadaniem ankietowanych było wskazanie grup społecznych (odpowieź na pytanie otwarte), które - ich zdaniem - najbardziej potrzebują pomocy i wsparcia.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia (80), 17-21 stycznia '97, reprezentatywna próba losowa dorosłej ludności kraju (N = 1101).

RYS. 1. JACY LUDZIE, PANA(I) ZDANIEM, OBECNIE W POLSCE NAJBARDZIEJ POTRZEBUJĄ POMOCY?*

*Na rysunku pominięto grupy wymienione przez mniej niż 5% badanych.

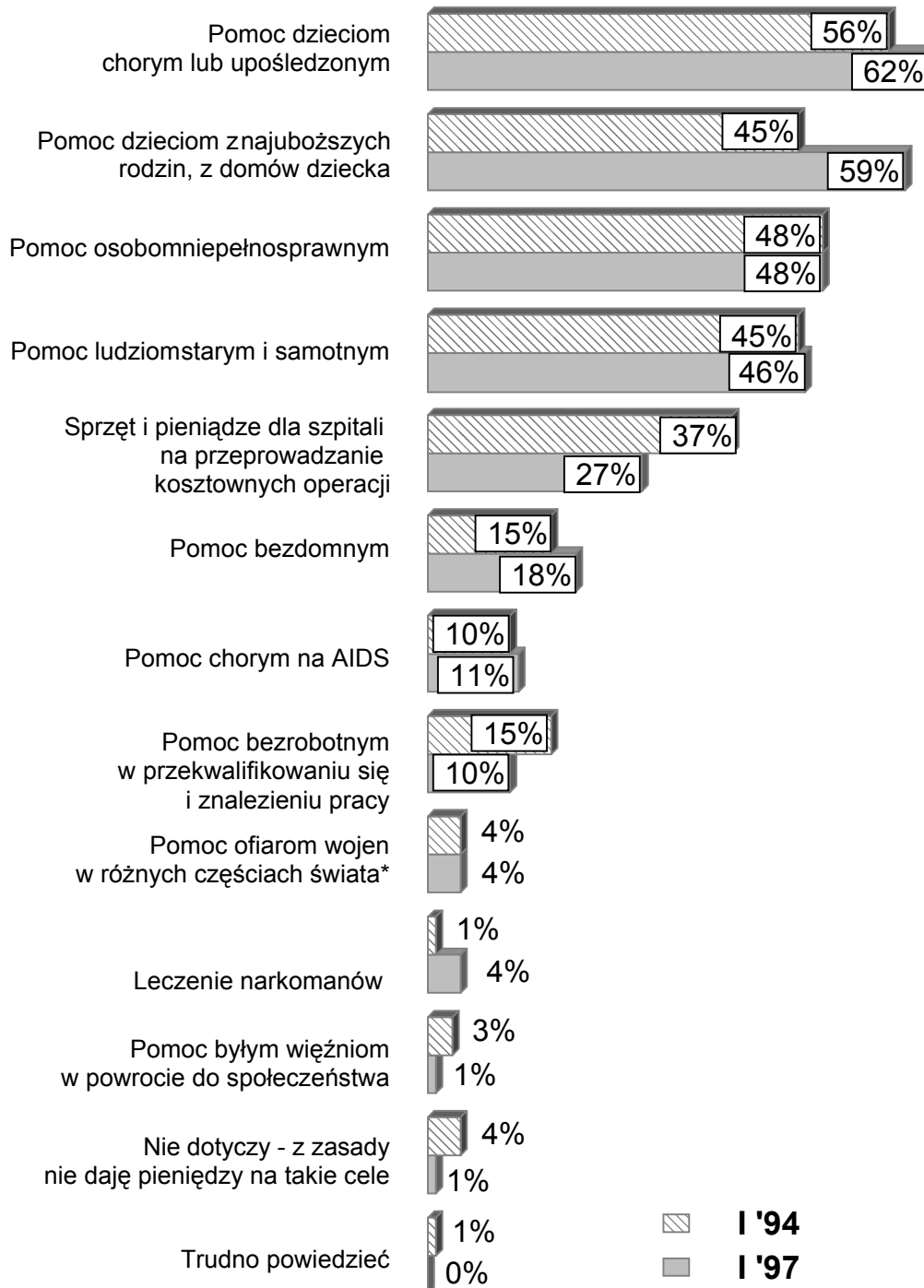
Do grupy osób najbardziej potrzebujących pomocy wciąż zdecydowanie najczęściej zaliczamy ludzi starych, samotnych i chorych, nieco częściej nawet (wzrost wskazań o 4 punkty procentowe) niż przed trzema laty. Większe zainteresowanie niż wówczas wzbudza obecnie los bezdomnych. Wydaje się to zrozumiałe w obliczu tragedii wywołanych mrozami ostatniej zimy. Wyraźnie rzadziej natomiast wymieniamy w tej grupie niepełnosprawnych (spadek o 12 punktów), nieco rzadziej też emerytów i rencistów, bezrobotnych oraz dzieci chore i upośledzone (w każdym przypadku spadek wskazań o 5 punktów).

KOMU JESTEŚMY GOTOWI NIEŚĆ POMOC CHARYTATYWNĄ?

Z badań wynika, że najbardziej obchodzi nas los dzieci i to właśnie im najczęściej jesteśmy gotowi służyć pomocą finansową w przypadku choroby, upośledzenia czy trudnych warunków życia (zob. rys. 2). Trochę rzadziej wspieralibyśmy finansowo ludzi starych, samotnych i niepełnosprawnych. Na zrozumienie pewnej części społeczeństwa mogą też liczyć szpitale potrzebujące środków na kosztowne operacje, bezdomni, chorzy na AIDS lub chcący się przekwalifikować bezrobotni. Bardzo niewiele osób wsparłoby ofiary wojen w różnych częściach świata lub narkomanów, a prawie nikt nie pomógłby więźniowi powracającemu do społeczeństwa po odbyciu wyroku. Jest rzeczą budującą, że bardzo niewielu Polaków, mniej niż trzy lata temu, deklaruje zasadniczą niechęć do przekazywania pieniędzy na cele charytatywne.

Przyglądając się preferencjom badanych w dzieleniu pieniędzy na cele charytatywne trudno nie zauważyć, że opierają się one na kryteriach zasłużonej i niezasłużonej biedy oraz samodzielności w rozwiązywaniu problemów życiowych. Tradycyjnie najbardziej poruszeni jesteśmy losem dzieci, które nie ponoszą winy za swoje trudne położenie. Bardzo wiele zrozumienia mamy także dla ludzi starych i niepełnosprawnych, którzy jednak w porównaniu z dziećmi wydają się mniej bezbronni (jeśli wykluczyć przypadki skrajnego kalectwa). W związku z tym najczęściej chcemy pomagać chorym lub upośledzonym dzieciom, chociaż jako potrzebujących częściej wymieniamy osoby stare i samotne. Daleko mniej natomiast jesteśmy wrażliwi na los narkomanów i byłych więźniów, którzy - choć pozbawieni socjalnego bezpieczeństwa - nie wzbudzają zapewne takiej litości jako w znacznej mierze „sami sobie winni”.

RYS. 2. GDYBY MIAŁ(A) PAN(I) NIEWIELKĄ SUMĘ PIENIĘDZY, KTÓRĄ MÓGL(A)BY PAN(I) PRZEZNACZYĆ NA DOBROCZYNNOŚĆ, NA POMOC POTRZEBUJĄCYM, TO NA JAKIE CELE PRZEDE WSZYSTKIM PRZEZNACZYŁ(A)BY PAN(I) TE PIENIĄDZE?
(RESPONDENCI MOGLI WYBRAĆ NIE WIĘCEJ NIŻ TRZY MOŻLIWOŚCI)

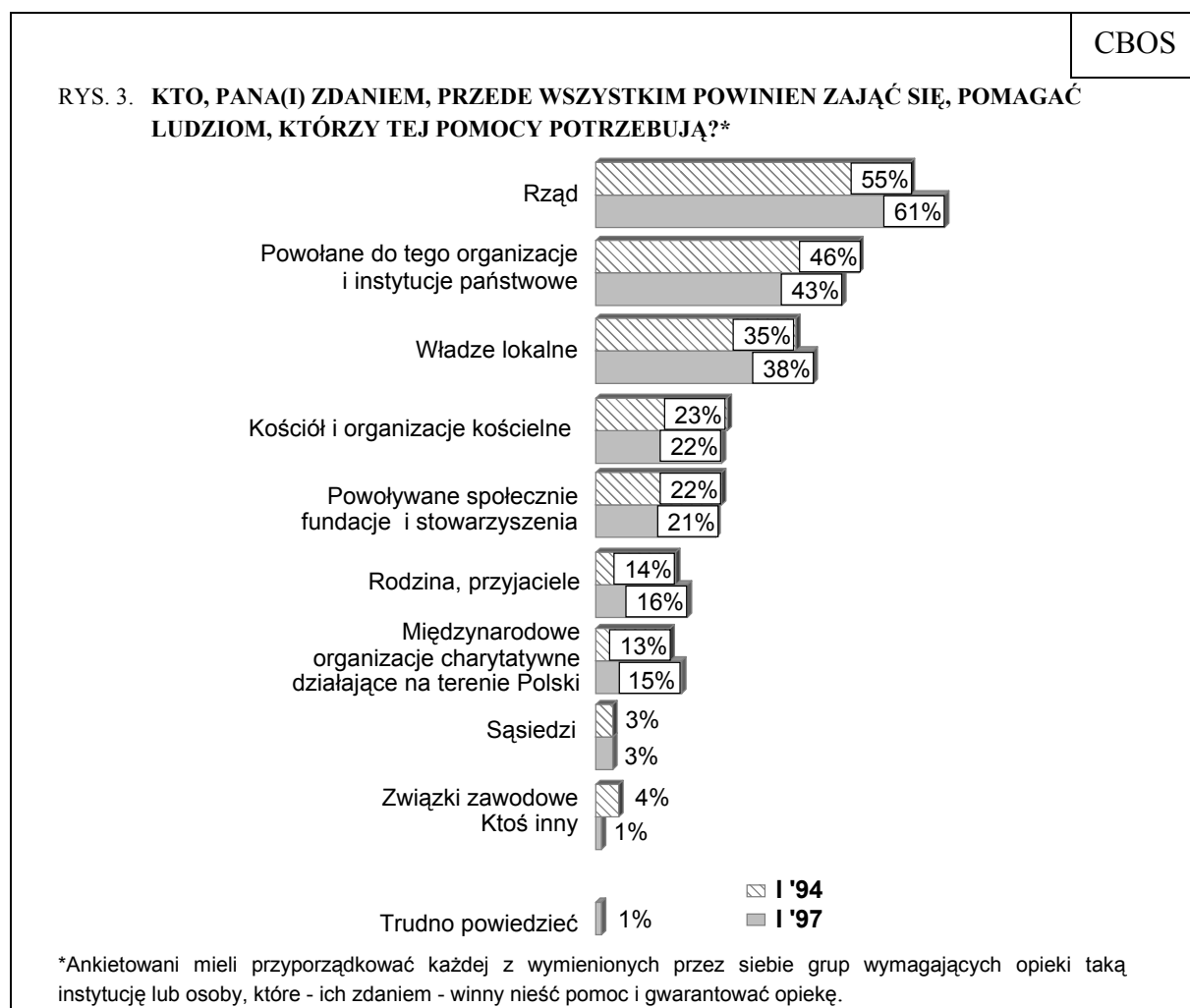

* W badaniu z roku '94 pytano tylko o ofiary wojny w Jugosławii.

KTO POWINIEN POMAGAĆ POTRZEBUJĄCYM?

Zdecydowana większość Polaków jest zdania, że opiekę nad potrzebującymi powinny sprawować władze publiczne, w tym głównie państwo (rząd i powołane do tych celów organizacje i instytucje państwowe). Rzadziej wymienia się w tym kontekście pomocną rolę władz lokalnych, ale i tak pokładane w nich nadzieje wyraźnie przewyższają oczekiwania adresowane do którejkolwiek z instytucji niepublicznych. Wśród tych ostatnich instytucji jako organizatorów pomocy potrzebującym najczęściej wskazywano Kościół i organizacje kościelne, a zaraz potem społeczne fundacje i stowarzyszenia.

Zaskakująco rzadko, jak na kraj, w którym rodzina stanowi tak eksponowaną wartość, jej właśnie przypisuje się obowiązek wspierania potrzebujących. Jest to zjawisko trwałe, gdyż podobne rezultaty przyniosły badania z roku '94. Być może złożyły się na to trudności materialne, z jakimi borykało się wiele rodzin w okresie transformacji.

Interesujące jest zjawisko wzrostu oczekiwań kierowanych do władz publicznych w latach 1994 - 1997, mimo iż wzrosła zamożność „przeciętnego Polaka”, a państwo nie zajmuje się już rozbudowaną redystrybucją dóbr. Z drugiej strony nieznacznie zmalały oczekiwania adresowane do władz lokalnych. Wydaje się to dość zaskakujące przy decentralistycznym paradygmacie pomocy społecznej, którego wyrazem jest ustawa z roku '91. Czyżby ostatnich sześć lat pomocy społecznej w rękach samorządów lokalnych osłabiło społeczne zaufanie do gmin jako organizatora pomocy najsłabszym?

Ankietowani wskazywali również instytucje i osoby, które - ich zdaniem - powinny przede wszystkim pomagać ludziom, wymienionym przez nich jako najbardziej potrzebujący.

Tabela 1

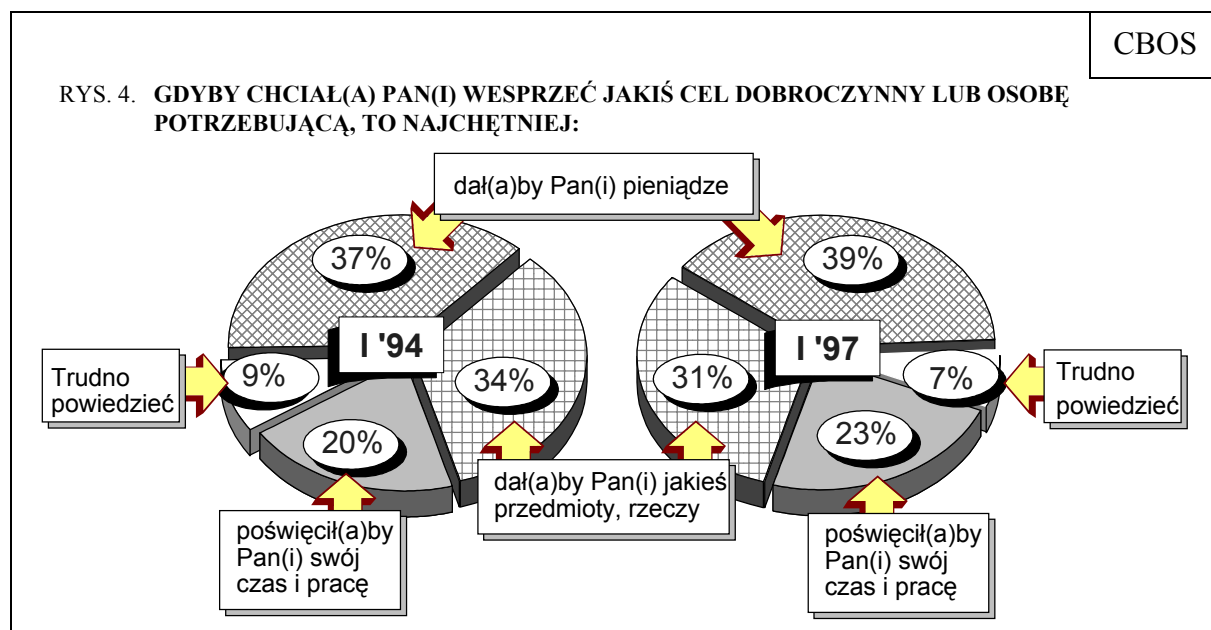
w procentach

Kto przede wszystkim powinien pomagać:	Rząd	Stosowne instytucje państwowe	Władze lokalne	Świeckie organizacje niepubliczne	Kościół	Rodzina, przyjaciele, sąsiedzi	Międzynarodowe organizacje charytatywne działające na terenie Polski
- rodzinom wielodzietnym, samotnym matkom	35	17	21	11	11	5	2
- bezrobotnym	54	14	17	7	4	2	3
- szpitalom, służbie zdrowia, osobom czekającym na konkretne operacje i przewlekle chorym	28	26	13	15	8	4	9
- ludziom starym, samotnym, chorym, emerytom i rencistom z małymi rentami	33	19	17	8	7	13	4
- potrzebującym dzieciom	26	25	13	12	9	5	9
- biednym, ubogim, żebrakom, bezdomnym	36	13	22	7	11	5	6
- chorym na AIDS	24	26	8	21	9	8	8

Państwo (rząd i odpowiednie instytucje państwowe) najczęściej wymieniano jako organizatora pomocy bezrobotnym (68% uważających tę grupę za wymagającą wsparcia). Na **władze lokalne** społeczeństwo najczęściej nakłada obowiązek pomocy biednym, bezdomnym i żebrakom oraz rodzinom wielodzietnym i samotnym matkom. **Spoleczne stowarzyszenia, fundacje i związki zawodowe** powinny wykazywać się inicjatywą szczególnie w pomocy chorym na AIDS. Osoby najbliższe, tzn. **rodzinę, przyjaciół i sąsiadów**, stosunkowo najczęściej widzimy w roli opiekunów ludzi starych, samotnych, chorych, emerytów i rencistów. **Kościół** - zdaniem badanych - powinien pomagać przede wszystkim rodzinom wielodzietnym oraz osobom ubogim, bezdomnym. Wreszcie **międzynarodowe organizacje charytatywne**, działające na terenie Polski, najczęściej postrzegamy jako pomocne w realizowaniu zadań charytatywnych w zakresie opieki zdrowotnej. Oczekujemy też od nich zaangażowania w pomoc dzieciom.

W JAKI SPOSÓB CHCEMY POMAGAĆ POTRZEBUJĄCYM?

Najpopularniejszą formą działalności dobroczynnej Polaków jest przekazywanie pieniędzy. Nieco mniej osób wsparłoby potrzebujących oddając im jakieś rzeczy, przedmioty, a najmniej poświęciłoby swój czas i pracę. Trzy lata temu uzyskaliśmy bardzo podobne wyniki.

Wśród osób, które chciałyby oddać potrzebującym jakieś przedmioty, częściej spotykamy kobiety, natomiast wśród gotowych poświęcać swój czas i pracę liczniej są reprezentowani mężczyźni. W gronie respondentów deklarujących chęć przekazania pieniędzy znajduje się mniej więcej tyle samo mężczyzn i kobiet.

Wiek nie odgrywa tu większej roli, natomiast istotny jest związek między wykształceniem a preferowanym rodzajem pomocy dobroczynnej². O ile wśród osób z wykształceniem podstawowym lub zasadniczym zawodowym zachowana zostaje pewna równowaga, jeśli chodzi o skłonność do przekazywania pieniędzy, przedmiotów i poświęcania swojego czasu i pracy, o tyle osoby ze średnim wykształceniem częściej wyrażają chęć dawania pieniędzy (42%) niż gotowość do pracy na rzecz innych (19%). Jeszcze wyraźniej widać tę zależność u badanych z wyższym wykształceniem, z których ponad połowa (56%) pragnie pomagać finansowo, jedna czwarta (24%) chce dzielić się posiadanymi przedmiotami, a co siódmy (14%) poświęciłby swój czas i pracę.

Z grup aktywnych zawodowo pomoc przez pracę stosunkowo najczęściej deklarują rolnicy, jednocześnie najrzadziej zgłaszając chęć przekazywania pieniędzy. Nie dziwi fakt, że emeryci częściej niż kadra kierownicza i inteligencja poświęcaliby na cele charytatywne swój czas i pracę (odpowiednio 17% i 10%).

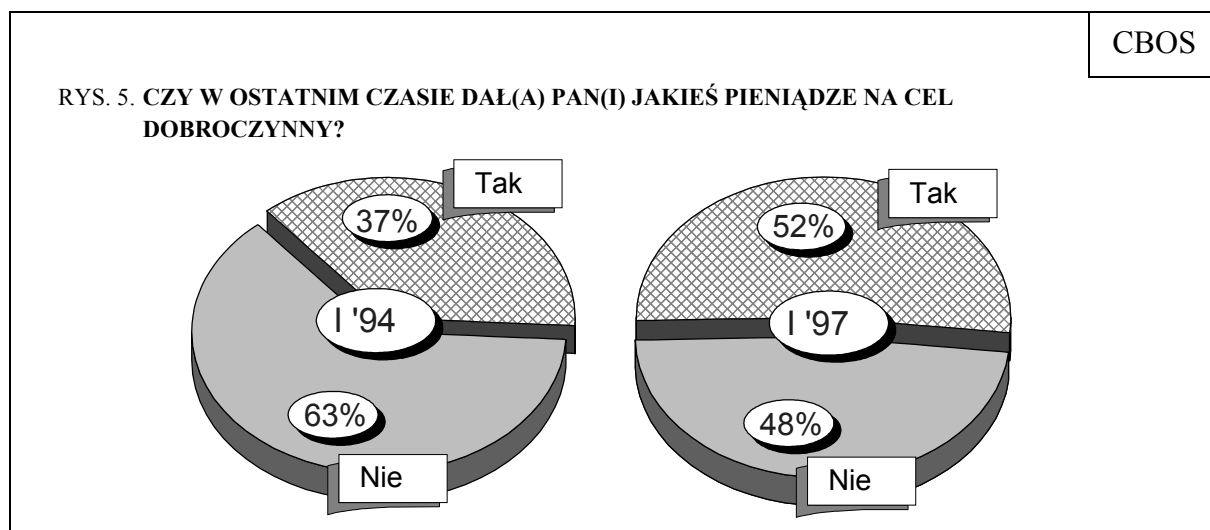
Skłonność do dzielenia się pieniędzmi zwiększa się wraz ze wzrostem materialnego poziomu życia. Dzieje się tak głównie kosztem gotowości do pracy na rzecz innych. Średnio rzecz biorąc, na trzech badanych źle oceniających swoje warunki materialne, jeden przekazałby na cele charytatywne pieniądze, jeden jakieś przedmioty, a ostatni poświęciłby swój czas i pracę. Spośród ankietowanych, którzy oceniają swoje warunki materialne jako średnie, także co trzeci przekazałby rzeczy, ale mniej osób gotowych byłoby pracować, poświęcać swój czas (23%), więcej zaś (37%) zdecydowałoby się na przekazanie pewnej sumy pieniędzy. Natomiast jeśli chodzi o respondentów zadowolonych ze swoich warunków materialnych, co drugi oddałby na cele charytatywne jakieś pieniądze, a co ósmy (13%) poświęciłby swój czas i pracę.

² Zob. tabele aneksowe.

Spośród badanych, którzy uważają, że najlepiej pomagać potrzebującym wspierając ich finansowo, co drugi przekazałby pieniądze dzieciom z domów dziecka i najuboższych rodzin, a co piąty przeznaczyłby je dla dzieci chorych lub upośledzonych. Na wsparcie przynajmniej 5% osób w tej grupie mogliby liczyć jeszcze tylko ludzie starzy, samotni lub bezdomni, ale nikt w tym gronie nie pomógłby więźniowi powracającemu do społeczeństwa po odbyciu kary.

KTO Z NAS DAJE PIENIĄDZE NA CELE DOBROCZYNNNE?

Przekazywanie w ostatnim okresie pieniędzy na cele dobroczynne deklaruje ponad połowa (52%) Polaków i jest to znaczący wzrost społecznego wsparcia dla potrzebujących pomocy, jeśli porównamy te wyniki z uzyskanymi przed trzema laty³.

Pieniądze dawali zresztą najczęściej ci, którzy w ogóle uważają wsparcie finansowe za najwłaściwszą formę pomocy potrzebującym (61%). Wśród skłonnych nieść pomoc przez oddawanie przedmiotów znalazło się 52% osób, które przekazały ostatnio jakieś pieniądze na cel dobroczynny, a ponad dwie piąte (42%) wśród gotowych poświęcać swoją pracę i czas. Jest to związane z możliwościami finansowymi poszczególnych osób. Taką interpretację uzasadnia uchwytany statystycznie związek między posiadanymi zasobami finansowymi i dawaniem pieniędzy na cele dobroczynne.

³ Zob. komunikat CBOS „Dobroczynność i działalność charytatywna”, luty '94.

Przekazywanie w ostatnim okresie pieniędzy na cele dobroczynne deklaruje dwie trzecie (67%) respondentów określających swoje warunki materialne jako dobre i dwie piąte (40%) spośród oceniających je negatywnie. Stan ten potwierdzają również obiektywne wskaźniki. W ostatnim okresie datki na cele dobroczynne dawało 70% Polaków o najwyższych dochodach na głowę w gospodarstwie domowym i co trzeci (32%) spośród najmniej zarabiających. Nie ma jednak podstaw, by twierdzić, że biedni nie chcą pomagać innym biednym. Gotowość do jakiejś formy pomocy potrzebującym wyrażają zbliżone odsetki Polaków najbiedniejszych (94%) i najbogatszych (96%)⁴.

„Finansowi filantropi” najczęściej zresztą uważają za sprawiedliwe, że w społeczeństwie są osoby znacznie bogatsze od innych (46% wobec 29% uważających to za niesprawiedliwe). W gronie osób, które w ostatnim okresie nie wspierały finansowo celów dobroczynnych, oceny te są podzielone: 35% uważa znaczące nierówności za sprawiedliwe, wobec 39% uznających taki stan rzeczy za niesprawiedliwy.

Przekazywanie pieniędzy na cele charytatywne częściej od pozostałych deklarują ankietowani, którzy znają ludzi uważanych przez siebie za naprawdę biednych (58%). Można więc przyjąć, że lepsza znajomość problemów grup najsłabszych sprzyja „otwieraniu portfeli” w celu niesienia im pomocy. Potwierdza to także wyraźny związek między wspomaganie finansowym celów dobroczynnych a czytelnictwem prasy codziennej (V Cramera = 0,26).

	CBOS
Czytam gazetę codzienną:	Odsetki osób, które przeznaczyły ostatnio jakieś pieniądze na cele dobroczynne
• przynajmniej cztery razy w tygodniu	73
• dwa - trzy razy w tygodniu	59
• ale tylko jej sobotnio-niedzielne wydanie	51
• ale rzadko, okazjonalnie	36
Nie czytam gazet codziennych w ogóle	41

⁴ Chodzi odpowiednio o 10% Polaków o najwyższych i najniższych dochodach na głowę w gospodarstwie domowym.

Wydaje się, że aktywność dobroczynna jest skorelowana z aktywnością obywatelską w ogóle. Ponad połowa (58%) badanych deklarujących udział w wyborach parlamentarnych dawała ostatnio pieniądze na cele dobroczynne, wobec 41% darczyńców w grupie respondentów nie zamierzających głosować. Wśród ankietowanych, którzy swoje zainteresowanie polityką określają jako bardzo duże, 70% wspomagało ostatnio cele charytatywne, przy 57% średnio zainteresowanych polityką i 43% przyznających się do nikłego lub żadnego zainteresowania tą dziedziną życia.

Większą wrażliwością na potrzeby najsłabszych charakteryzują się kobiety: 57% spośród nich deklaruje przekazywanie ostatnio pieniędzy na cele dobroczynne, natomiast spośród mężczyzn - niespełna połowa (47%).

Wśród osób 25-letnich i starszych wiek nie ma wpływu na skłonność do datków dobroczynnych, natomiast respondenci najmłodszy stosunkowo najrzadziej uczestniczyli ostatnio w zbiórkach finansowych (41%). Nie jest to chyba tylko wynikiem braku pieniędzy, jako że uczniowie i studenci, przeważnie nie mający stałego źródła finansowania, częściej niż niektóre grupy czynne zawodowo obdarowują potrzebujących (56%).

Mieszkańcy większych ośrodków częściej niż pozostali przekazywali ostatnio pieniądze na cele dobroczynne, co może być związane z większą aktywnością osób kwestujących w dużych miastach.

Badani z wykształceniem wyższym dwukrotnie częściej deklarują finansową dobroczynność (83%) niż osoby z wykształceniem podstawowym (42%) lub zasadniczym zawodowym (43%). Podział ten naturalnie przekłada się na niemal powszechną dobroczynność wśród kadry kierowniczej i inteligencji (85%).

Spośród bezrobotnych co trzeci przekazywał ostatnio jakąś gotówkę na cele charytatywne, natomiast emeryci i renciści, choć często bywają postrzegani jako grupa, której należy pomagać, nie odbiegają istotnie od reszty społeczeństwa ze swoją skłonnością do dzielenia się pieniędzmi z innymi.

Osoby praktykujące religijnie kilka razy w tygodniu częściej przekazują pieniądze na cele dobroczynne (69%) niż ci, którzy uczestniczą w nich kilka razy w miesiącu (46%) lub roku (45%). Natomiast spośród badanych w ogóle niepraktykujących dość znaczna grupa (53%) może się wykazać dobroczynnością.

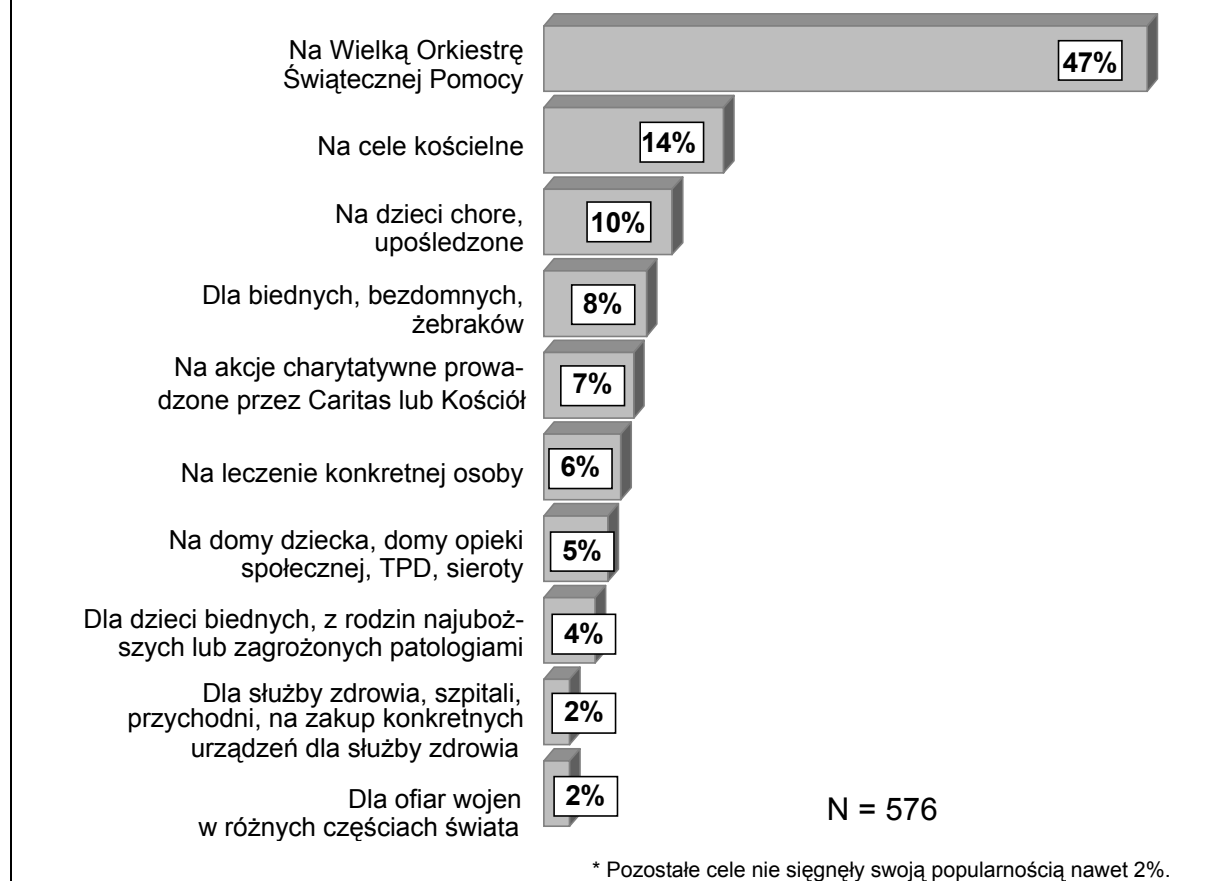
Może dziwić fakt, że ludzie o lewicowych poglądach politycznych rzadziej dawali datki dobroczynne niż badani definiujący się jako prawica (50% wobec 60%). Na ogół ideologie lewicowe są postrzegane jako bardziej wrażliwe na niesprawiedliwość społeczną i los najsłabszych. Prawdą jest jednak, że (zgodnie z wynikami badań) ludzie uważający się za lewicę chętniej niż „prawicowcy” poświęcaliby potrzebującym swój czas i pracę, natomiast „prawica” chętniej niż „lewica” posługiwałaby się pieniędzmi w działalności charytatywnej.

Zgodnie z wcześniejszymi deklaracjami, osoby, które dawały ostatnio pieniądze na cele dobroczynne, najczęściej przeznaczały je dla dzieci. Niemal połowa z nich wsparła akcję Jerzego Owsiaka. Podobnie jak przed trzema laty, również i w tym roku inicjatywa ta, tak widoczna dzięki współpracy z telewizją, zdystansowała pod względem popularności wszystkie inne próby gromadzenia środków na cele dobroczynne.

ODPOWIEDZI OSÓB, KTÓRE PRZEKAZYWAŁY PIENIĄDZE NA CELE DOBROCZYNNE

CBOS

RYS. 6. NA JAKI CEL DOBROCZYNNY W OSTATNIM CZASIE DAŁ(A) PAN(I) JAKIEŚ PIENIĄDZE?*

Badania wskazują na wzrost w społeczeństwie liczby osób deklarujących przekazywanie pieniędzy na cele dobroczynne. Ogromne zainteresowanie w dalszym ciągu wzbudza akcja Jerzego Owsiaaka. Prawie połowa ankietowanych, którzy przeznaczyli ostatnio pieniądze na cele charytatywne, uczestniczyła w Wielkiej Orkiestrze Świątecznej Pomocy.

Przekazywanie pieniędzy jest najpopularniejszą formą działalności dobroczynnej deklarowaną przez Polaków. Nieco mniej osób chciałoby oddać ludziom potrzebującym jakieś przedmioty, a najmniej poświęciłoby swój czas i pracę.

Za potrzebujących pomocy społeczeństwo najczęściej uważa ludzi starych, chorych i samotnych, ale finansowego wsparcia najchętniej udzieliliby chorym lub upośledzonym dzieciom. W ciągu ostatnich trzech lat wzrosło społeczne zainteresowanie losem bezdomnych.

Obowiązek opieki nad najsłabszymi składamy przede wszystkim na barki państwa, rzadziej widzimy w tej roli władze lokalne. Wśród instytucji niepublicznych jako organizatora pomocy charytatywnej najczęściej wskazujemy Kościół.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Gdyby miał(a) Pan(i) niewielką sumę pieniędzy, którą mógł(a)by Pan(i) przeznaczyć na dobroczynność, na pomoc potrzebującym, to na jakie cele przede wszystkim przeznaczył(a)by Pan(i) te pieniądze? Proszę wybrać nie więcej niż trzy możliwości. 1 - Pomoc ludziom starszym i samotnym; 2 - Pomoc osobom niepełnosprawnym; 3 - Pomoc bezrobotnym w przekwalifikowaniu się i znalezieniu pracy; 4 - Pomoc chorym na AIDS; 5 - Sprzęt i pieniądze dla szpitali na przeprowadzanie kosztownych operacji; 6 - Pomoc byłym więźniom w powrocie do społeczeństwa; 7 - Pomoc dzieciom chorym lub upośledzonym; 8 - Pomoc ofiarom wojen w różnych krajach świata

	1	2	3	4	5	6	7	8
Ogółem	46	48	10	11	27	1	62	4
Płeć								
Mężczyźni	45	53	10	12	23	0	61	4
Kobiety	46	44	10	11	30	1	63	4
Wiek								
do 24 lat	21	45	9	23	36	0	63	4
25-34	31	44	13	13	30	0	68	6
35-44	48	48	11	10	25	1	66	5
45-54	56	56	9	7	25	0	61	2
55-64	57	48	8	10	23	1	58	2
65 lat i więcej	57	48	8	6	23	1	55	7
Miejsce zamieszkania								
Wieś	41	51	10	10	28	1	63	6
Miasto do 20 tys.	46	53	10	12	22	0	62	4
od 21 do 100 tys.	43	50	8	12	24	0	63	4
101-500 tys	53	50	7	16	25	0	59	2
501 tys. i więcej mieszk.	54	28	15	7	38	2	60	5
Region								
Północny	43	49	7	21	25	1	65	2
Zachodni	56	49	10	12	24	0	62	5
Środkowo-zachodni	50	48	9	13	18	0	68	5
Środkowy	45	40	12	8	35	1	61	4
Wschodni	32	49	14	7	35	1	63	6
Południowo-wschodni	45	55	8	9	20	1	58	4
Południowo-zachodni	49	50	9	12	28	0	58	3
Wykształcenie								
Podstawowe	46	51	10	8	23	1	60	4
Zasadnicze zawodowe	44	51	10	17	28	0	58	5
Średnie	45	46	10	10	27	0	66	4
Wyższe	52	42	8	9	33	1	65	3
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	48	36	13	10	32	2	71	4
Prac.umysł.niż.szczebla	38	45	13	8	30	0	66	6
Pracownicy fiz.-umysł.	36	45	11	16	17	0	70	1
Robotnicy wykwalifikowani	40	51	5	12	37	0	62	1
Robotnicy niewykwalifik.	51	60	18	13	20	0	47	2
Rolnicy	42	57	7	9	23	0	73	5
Prywatni przedsiębiorcy	58	48	9	15	19	0	71	5
Bierni zawodowo								
Renciści	49	49	9	8	22	0	61	3
Emeryci	62	49	8	8	25	1	55	7
Uczniowie i studenci	18	40	11	25	38	1	61	7
Bezrobotni	42	49	14	17	22	0	58	3
Gospodynie domowe i inni	38	47	8	8	36	2	58	1
Pracujący poza rolnictwem								
Sfera budżetowa	42	44	15	11	26	2	67	4
Sektor państwowy	42	52	10	9	30	0	61	3
Sektor prywatny	48	43	9	13	29	0	67	4
Spółdzielczość	27	66	9	27	31	0	57	2
Dochody na jedną osobę								
Poniżej 150 zł	41	48	14	8	24	0	61	5
151 - 225	34	52	8	14	25	0	68	7
226 - 325	47	50	10	13	26	1	63	1
326 - 425	45	50	10	9	29	0	58	3
Powyżej 426 zł	54	43	8	9	26	1	59	4
Ocena własnych war. mater.								
Złe	50	46	12	10	24	0	62	3
Średnie	45	48	7	11	28	0	65	5
Dobre	41	50	12	15	27	2	56	3
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	45	53	5	8	17	1	58	6
Raz w tygodniu	46	49	9	10	29	0	62	5
Kilka razy w miesiącu	39	57	17	9	24	0	67	6
Kilka razy w roku	49	37	11	15	27	0	60	4
W ogóle nie uczestniczy	46	58	5	15	27	2	62	1
Poglądy polityczne								
Lewica	51	53	8	11	29	0	58	4
Centrum	46	52	8	14	27	1	65	5
Prawica	46	41	9	11	27	0	61	4
Trudno powiedzieć	41	49	15	7	26	1	62	4

(%)

Tabela 1 (cd.). Gdyby miał(a) Pan(i) niewielką sumę pieniędzy, którą mógł(a)by Pan(i) przeznaczyć na dobroczynność, na pomoc potrzebującym, to na jakie cele przede wszystkim przeznaczył(a)by Pan(i) te pieniądze? Proszę wybrać nie więcej niż trzy możliwości. 9 - Pomoc bezdomnym; 10 - Pomoc dzieciom z najuboższych rodzin, z domów dziecka; 11 - Leczenie narkomanów; 12 - Trudno powiedzieć

(%)

	9	10	11	12	Liczba osób
Ogółem	18	59	4	0	1100
Płeć					
Mężczyźni	18	56	4	0	520
Kobiety	18	62	3	0	580
Wiek					
do 24 lat	25	58	12	0	152
25-34	18	59	3	0	194
35-44	16	64	2	0	231
45-54	12	58	1	0	202
55-64	17	60	2	1	133
65 lat i więcej	23	54	4	1	188
Miejsce zamieszkania					
Wieś	17	56	3	0	411
Miasto do 20 tys.	22	57	7	0	123
od 21 do 100 tys.	16	64	6	1	226
101-500 tys.	22	56	2	0	207
501 tys. i więcej mieszk.	15	66	3	0	129
Region					
Północny	12	60	6	1	134
Zachodni	15	56	4	0	122
Środkowozachodni	18	61	5	0	164
Środkowy	19	60	2	0	200
Wschodni	26	49	4	0	139
Południowo-wschodni	18	64	1	0	158
Południowo-zachodni	17	60	5	0	184
Wykształcenie					
Podstawowe	19	56	3	1	321
Zasadnicze zawodowe	17	59	3	0	331
Średnie	19	60	5	0	338
Wyższe	14	64	3	0	109
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	9	71	1	0	78
Prac. umysł. niż. szczebla	16	65	6	0	106
Pracownicy fiz. - umysł.	19	62	6	0	67
Robotnicy wykwalifikowani	16	65	6	0	117
Robotnicy niewykwalifik.	19	51	0	0	140
Rolnicy	11	58	0	0	72
Prywatni przedsiębiorcy	19	51	1	0	51
Bierni zawodowo					
Renciści	23	56	3	0	147
Emeryci	17	52	3	1	192
Uczniowie i studenci	36	43	16	0	55
Bezrobotni	22	62	2	1	111
Gospodynie domowe i inni	13	69	1	0	65
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	15	65	4	0	111
Sektor państwowy	15	68	2	0	111
Sektor prywatny	17	57	4	0	242
Spółdzielczość	9	50	16	0	21
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 150 zł	18	64	3	0	145
151 - 225	25	63	4	0	133
226 - 325	20	56	3	0	245
326 - 425	16	60	3	1	181
Powyżej 426 zł	19	64	3	0	295
Ocena własnych war. mater.					
Złe	20	58	4	0	328
Średnie	18	56	3	0	521
Dobre	15	65	4	0	251
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	22	69	2	0	62
Raz w tygodniu	17	59	3	0	574
Kilka razy w miesiącu	9	61	4	0	128
Kilka razy w roku	26	58	5	0	235
W ogóle nie uczestniczy	15	50	4	1	99
Poglądy polityczne					
Lewica	19	53	5	0	200
Centrum	16	60	2	0	319
Prawica	19	60	4	0	308
Trudno powiedzieć	19	56	4	1	269

Tabela 2. Gdyby chciał(a) Pan(i) wesprzeć jakiś cel dobroczynny lub osobę potrzebującą, to najchętniej: 1 - dał(a)by Pan(i) pieniądze; 2 - dał(a)by Pan(i) jakieś przedmioty, rzeczy; 3 - poświęcił(a)by Pan(i) swój czas i pracę; 4 - dał(a)by Pan(i) coś innego

	(%)					
	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	39	31	23	1	7	1099
Płeć						
Mężczyźni	40	27	26	1	7	520
Kobiety	38	34	20	1	7	579
Wiek						
do 24 lat	40	27	30	1	2	152
25-34	41	32	19	0	8	193
35-44	35	34	23	1	8	231
45-54	39	25	29	1	6	202
55-64	43	30	19	0	6	133
65 lat i więcej	35	36	18	1	10	188
Miejsce zamieszkania						
Wieś	37	29	24	1	9	410
Miasto do 20 tys.	31	35	29	0	5	123
od 21 do 100 tys.	41	28	22	0	9	226
101-500 tys.	46	32	18	1	3	207
501 tys. i więcej mieszk.	37	35	23	0	5	130
Region						
Północny	44	24	22	0	10	134
Zachodni	45	32	19	1	3	122
Środkowo-zachodni	40	27	27	0	7	164
Środkowy	35	33	26	1	6	200
Wschodni	37	32	20	2	9	139
Południowo-wschodni	39	34	18	1	8	158
Południowo-zachodni	34	33	27	1	5	183
Wykształcenie						
Podstawowe	35	30	23	1	11	319
Zasadnicze zawodowe	33	31	31	0	5	331
Średnie	42	34	19	1	5	339
Wyższe	56	24	14	1	5	109
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	58	25	10	2	6	78
Prac. umysł. niż. szczebla	38	39	16	0	8	106
Pracownicy fiz. - umysł.	36	34	26	0	4	67
Robotnicy wykwalifikowani	40	26	27	0	5	115
Robotnicy niewykwalifik.	40	29	29	0	12	40
Rolnicy	35	28	29	2	6	72
Prywatni przedsiębiorcy	44	26	23	0	7	51
Bierni zawodowo						
Renciści	35	32	23	1	10	146
Emeryci	37	38	17	1	8	193
Uczniowie i studenci	33	27	35	2	3	55
Bezrobotni	32	29	33	1	5	111
Gospodynie domowe i inni	41	29	21	0	9	65
Pracujący poza rolnictwem						
Sfera budżetowa	42	27	21	2	8	111
Sektor państwowy	43	30	20	0	7	111
Sektor prywatny	44	30	19	0	6	241
Spółdzielczość	35	34	25	0	6	21
Dochody na jedną osobę						
Poniżej 150 zł	28	31	33	1	7	145
151 - 225	25	32	32	1	10	132
226 - 325	39	30	25	0	7	245
326 - 425	38	34	22	1	5	181
Powyżej 426 zł	52	30	12	1	5	296
Ocena własnych war. mater.						
Złe	32	31	30	0	7	327
Średnie	37	31	23	1	7	522
Dobre	50	29	13	1	6	250
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	43	23	20	2	11	62
Raz w tygodniu	38	35	21	1	5	572
Kilka razy w miesiącu	40	29	26	0	6	128
Kilka razy w roku	37	27	24	0	11	235
W ogóle nie uczestniczy	42	23	29	0	5	99
Poglądy polityczne						
Lewica	39	30	28	0	3	201
Centrum	42	32	22	0	4	319
Prawica	44	38	23	1	4	308
Trudno powiedzieć	29	32	21	2	16	268

Tabela 3. Czy w ostatnim czasie dał(a) Pan(i) jakieś pieniądze na cel dobroczynny? (%)

	Tak	Nie	Liczba osób
Ogółem	52	48	1100
Płeć			
Mężczyźni	47	53	520
Kobiety	57	43	580
Wiek			
do 24 lat	41	59	152
25-34	56	44	194
35-44	55	45	231
45-54	55	45	202
55-64	58	42	133
65 lat i więcej	48	52	188
Miejsce zamieszkania			
Wieś	41	59	411
Miasto do 20 tys.	56	44	123
od 21 do 100 tys.	56	44	226
101-500 tys.	60	40	207
501 tys. i więcej mieszk.	65	35	129
Region			
Północny	54	46	134
Zachodni	54	46	122
Środkowo-zachodni	48	52	164
Środkowy	55	45	200
Wschodni	48	52	139
Południowo-wschodni	49	51	158
Południowo-zachodni	58	42	184
Wykształcenie			
Podstawowe	42	58	321
Zasadnicze zawodowe	43	57	331
Średnie	62	38	338
Wyższe	83	17	109
Grupa społ.-zaw. pracujący			
Kadra kier., inteligencja	85	15	78
Prac. umysł. niż. szczebla	66	34	106
Pracownicy fiz. - umysł.	50	50	67
Robotnicy wykwalifikowani	39	61	117
Robotnicy niewykwalifik.	47	53	40
Rolnicy	46	54	72
Prywatni przedsiębiorcy	77	23	51
Bierni zawodowo			
Renciści	48	52	147
Emeryci	53	47	192
Uczniowie i studenci	56	44	55
Bezrobotni	35	65	111
Gospodynie domowe i inni	41	59	65
Pracujący poza rolnictwem			
Sfera budżetowa	66	34	111
Sektor państwowy	56	44	111
Sektor prywatny	59	41	242
Spółdzielczość	49	51	21
Dochody na jedną osobę			
Poniżej 150 zł	32	68	145
151 - 225	34	66	133
226 - 325	54	46	245
326 - 425	56	44	181
Powyżej 426 zł	70	30	295
Ocena własnych war. mater.			
Złe	40	60	328
Średnie	53	47	521
Dobre	67	33	251
Udział w prakt. religijnych			
Kilka razy w tygodniu	69	31	62
Raz w tygodniu	55	45	574
Kilka razy w miesiącu	46	54	128
Kilka razy w roku	45	55	235
W ogóle nie uczestniczy	53	47	99
Poglądy polityczne			
Lewica	50	50	200
Centrum	56	44	319
Prawica	60	40	308
Trudno powiedzieć	41	59	269